

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 10. toukokuuta 2022
(OR. en)

8887/22

Toimielinten välinen asia:
2022/0139 (NLE)

AVIATION 83
RELEX 614
ASIE 22

EHDOTUS

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	6. toukokuuta 2022
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 194 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖS Kaakkois-Aasian maiden liiton jäsenvaltioiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen kattavan lentoliikennesopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 194 final.

Liite: COM(2022) 194 final

Bryssel 6.5.2022
COM(2022) 194 final

2022/0139 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Kaakkois-Aasian maiden liiton jäsenvaltioiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen kattavan lentoliikennesopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet**

Komissio on neuvotellut Kaakkois-Aasian maiden liiton jäsenvaltioiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen kattavan lentoliikennesopimuksen, jäljempänä 'EU:n ja ASEANin välinen kattava lentoliikennesopimus', neuvoston 7. kesäkuuta 2016 ja 26. toukokuuta 2020 antamien päätösten valtuuttamana.

Unionin ja ASEANin jäsenvaltioiden väliset lentoliikennepalvelut toimivat tällä hetkellä jäsenvaltioiden ja ASEANin yksittäisten jäsenvaltioiden kahdenvälisten sopimusten pohjalta.

Komissio korosti tiedonannossaan *Ilmailustrategia Euroopalle*¹, että ”EU voi edistää Euroopan ilmailun markkinoillepääsyä ja investointimahdollisuuksia tärkeillä ulkomaisilla markkinoilla sekä parantaa Euroopan kansainvälisiä yhteyksiä ja turvata EU:n lentoyhtiöille tasapuoliset ja avoimet markkinaedellytykset toteuttamalla kunnianhimoista ulkoista ilmailupolitiikkaa, joka perustuu kattavien ilmailusopimusten neuvottelemiseen kasvumarkkinoihin keskittyen”. Näiden etujen hyödyntämiseksi komissio suositteli, että neuvosto antaisi valtuudet neuvottelujen aloittamiseen EU:n tason kattavista lentoliikennesopimuksista useiden maiden ja alueiden, kuten ASEANin, kanssa. Sopimuksen tavoitteena on erityisesti

- varmistaa terve kilpailu, syrjimättömyys, avoimuus ja tasapuoliset toimintaedellytykset talouden toimijoiden välillä,
- avata asteittain markkinat reiteille pääsyn ja kapasiteetin osalta,
- parantaa yhteyksiä kuluttajia ja taloutta hyödyttävästi.

Neuvottelijat pääsivät 2. kesäkuuta 2021 sopimukseen EU:n ja ASEANin välisen kattavan lentoliikennesopimuksen tekstiluonnoksesta. Sopimus tulee voimaan, kun kaikki ASEANin jäsenvaltiot, kaikki EU:n jäsenvaltiot ja unioni ovat saattaneet ratifiointi- tai hyväksymisprosessinsa päätökseen. Se voi kuitenkin tulla voimaan myös unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä muiden ASEANin jäsenvaltioiden paitsi Malesian osalta, jos Malesia on ainoa ASEANin jäsenvaltio, joka ei ole ratifioinut sitä. Tällöin sopimus tulee voimaan myös Malesian osalta sen jälkeen, kun Malesia on ratifioinut sen.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Kuten edellä mainittiin, sopimus on neuvoteltu sen perusteella, että neuvosto on antanut valtuudet neuvottelujen aloittamiseen komission vuoden 2015 tiedonantonsa *Ilmailustrategia Euroopalle* jatkotoimena antaman suosituksen perusteella.

Komission tiedonannossa *Kestävän ja älykkään liikkuvuuden strategia – Euroopan liikenne tulevaisuuden raiteelle* (COM (2020) 789 final) kehoitetaan tekemään unionista maailman yhteyskeskus. Tiedonannossa sanotaan, että tämän tavoitteen saavuttamiseksi on olennaisen tärkeää ”varmistaa häiriötön kansainvälinen kilpailu, vastavuoroisuus ja tasapuoliset

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Ilmailustrategia Euroopalle*, COM(2015) 598 final, 7.12.2015.

toimintaedellytykset”. Tiedonannossa todetaan edelleen, että komissio ”aikoo myös edelleen edistää unionin teknisiä, sosiaalisia, ympäristöä ja kilpailua koskevien normien soveltamista [...] suhteissa yksittäisiin EU:n ulkopuolisiin maihin kaikkien liikennemuotojen osalta” ja ”jatkaa liikennesuhteiden syventämistä muun muassa keskeisten strategisten kumppanien [...] kanssa ja kehittää edelleen yhteyksiä uusien kansainvälisten kumppanien, kuten nopeasti kasvavan talouden maiden ja kehittyvien talouksien kanssa”.

ASEANin jäsenvaltiot kuuluvat maailman nopeimmin kasvaviin talouksiin ja muodostavat yhdessä yli 650 miljoonan ihmisen markkinat. ASEANista tulevia lentomatikustajia oli vuonna 2019 yhteensä 11,2 miljoonaa, mikä tekee ASEANista kokonaisuutena unionin 13. suurimman ilmailualan kumppanin, jolla on hyvät kasvumahdollisuudet. Nykyisissä jäsenvaltioiden ja ASEANin yksittäisten jäsenvaltioiden välisissä kahdenvälisissä ilmailusopimuksissa sovitaan jonkinasteisesta vastavuoroisesta markkinoille pääsystä, mutta tilanne vaihtelee maaparista toiseen. Näissä kahdenvälisissä sopimuksissa ei myöskään ole riittäviä määräyksiä olennaisista seikoista, jotta voitaisiin välttää vapautettujen markkinoiden väärinkäyttö muun muassa tasapuolisen kilpailun, avoimuuden tai sosiaalisten kysymysten osalta.

EU:n ja ASEANin välisellä kattavalla lentoliikennesopimuksella pyritään ASEANin suhteen kestävän ja älykkään liikkuvuuden strategian tavoitteeseen eli siihen, että unionista tehdään maailman yhteyskeskus.

EU:n ja ASEANin välinen kattava lentoliikennesopimus auttaa EU:n ja ASEANin välisiä suoria lentoyhteyksiä helpottamalla vähentämään riippuvuutta liityntälentoista kolmansien maiden keskuspaikkojen kautta. Sen lisäksi, että tästä hyötyvät unionin lentoliikenteen harjoittajat, tämä myös pienentää EU:n ja ASEANin välisten yksittäisten matkojen ympäristöjalanjälkeä lyhentämällä lentoreittejä sekä vähentämällä lentoonlähtöjä ja laskuja kestävän ja älykkään liikkuvuuden strategian ja komission tiedonannon *Euroopan vihreän kehityksen ohjelma* (COM (2019) 640 final) tavoitteiden mukaisesti.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Kilpailun turvaamisesta lentoliikenteessä annetulla asetuksella (EU) 2019/712 varmistetaan, että tältä pohjalta hyväksytyissä toimenpiteissä noudatetaan kansainvälisiä velvoitteita, mukaan lukien tämän sopimuksen velvoitteet.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 100 artiklan 2 kohta yhdessä sen 218 artiklan 5 kohdan kanssa.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Sopimuksen määräykset korvaavat jäsenvaltioiden ja ASEANin yksittäisten jäsenvaltioiden tekemien voimassa olevien järjestelyjen vastaavat määräykset. Sopimuksella luodaan samanaikaisesti kaikille unionin lentoliikenteen harjoittajille tasavertaiset ja yhdenmukaiset markkinoille pääsyä koskevat ehdot. Siinä vahvistetaan uudet järjestelyt unionin ja ASEANin jäsenvaltioiden väliselle sääntely-yhteistyölle aloilla, jotka ovat tärkeitä lentoliikenteen

turvalliselle, turvatulle ja tehokkaalle harjoittamiselle. Nämä järjestelyt voidaan toteuttaa ainoastaan unionin tasolla.

Ehdotuksen tavoitteet saavutetaan paremmin unionin toimilla seuraavista syistä.

Sopimusta sovelletaan 27 jäsenvaltioon, ja siksi samoja sääntöjä sovelletaan syrjimättä kaikkiin unionin lentoliikenteen harjoittajiin kansallisuudesta riippumatta. Se sisältää kattavia määräyksiä tuista, kilpailunvastaisista käytännöistä ja avoimuudesta sekä tehokkaat täytäntöönpanomekanismit, joilla edistetään lentoliikennepalvelujen tasapuolisia toimintaedellytyksiä unionin ja ASEANin jäsenvaltioiden välillä sekä unionin ja muiden kohteiden välillä, joihin liikennöidään ASEANin jäsenvaltioiden kautta.

Sopimuksella varmistetaan lisäksi kaikkien unionin lentoliikenteen harjoittajien kaupalliset mahdollisuudet, jotka liittyvät esimerkiksi maahuolintaan, yhteisiin reittitunnuksiin, intermodaalisuuteen ja mahdollisuuteen vahvistaa hinnat vapaasti. Siinä määrätään myös sosiaalisista kysymyksistä samalla tavoin kuin unionin kansainvälisissä kauppasopimuksissa. Sopimuspuolet sitoutuvat parantamaan sosiaali- ja työvoimapolitiikkaansa kansainvälisten sitoumustensa mukaisesti, joista on sovittu erityisesti Kansainvälisen työjärjestön (ILO) puitteissa. Viimeisenä muttei vähäisimpänä tarkoituksena on luoda puitteet unionin ja ASEANin jäsenvaltioiden väliselle yhteistyölle ilmailun ympäristövaikutusten minimoimiseksi ja erityisesti ilmailuun liittyviin kasvihuonekaasupäästöihin puuttumiseksi.

Lentoliikenteen harjoittajat voivat liikennöidä matkustaja- ja rahtipalveluja vapaasti mistä tahansa paikasta unionissa ASEANin jäsenvaltioihin sopimuksen luoman yhtenäisen sääntelykehyksen puitteissa, mikä ei tällä hetkellä ole mahdollista. Ne voivat myös vuorotiheyttä koskevien rajoitusten puitteissa liikennöidä rajattomasti rahtikuljetuksia edelleen oleviin paikkoihin sekä matkustaja- ja yhdistelmäkuljetuksia edelleen oleviin paikkoihin.

Unionin ja ASEANin jäsenvaltioiden välisten markkinoillepääsyä koskevien rajoitusten purkaminen houkuttelee markkinoille uusia toimijoita ja luo mahdollisuuksia liikennöidä myös alipalveluille lentoasemille. Lisäksi se helpottaa unionin lentoliikenteen harjoittajien toiminnan yhteensovittamista.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ei sovelleta.

- **Toimintatavan valinta**

Kansainvälinen sopimus.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ilmailualan koko arvoketjun sidosryhmiä ja työmarkkinaosapuolia, myös ammattiliittoja, on kuultu neuvotteluissa. Tämän prosessin aikana esitetyt huomautukset on otettu huomioon.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei sovelleta.

- **Vaikutusten arviointi**

Ei sovelleta.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Ei sovelleta.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia unionin talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Ei sovelleta.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Ehdotukseen sisältyvien määräysten yksityiskohtaiset selitykset**

Ehdotuksen 1 artiklassa annetaan valtuudet sopimuksen allekirjoittamiseen unionin puolesta sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen.

Ehdotuksen 2 artiklassa edellytetään, että neuvoston pääsihteeristö laatii valtakirjan, jossa komission nimeämä henkilö tai nimeämät henkilöt valtuutetaan allekirjoittamaan sopimus sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen.

Ehdotuksen 3 artiklassa hyväksytään kaksi unionin puolesta sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä annettavaa julkilausumaa, jotka koskevat sopimuksen tarkoituksenmukaista voimaantuloa ja osapuolten aikomusta jatkaa odottamattomiin kriisitilanteisiin reagoimista koskevia tiiviitä keskusteluja ja sen koordinoitua, minkä tavoitteena on lieventää lentoliikenteeseen mahdollisesti kohdistuvia häiritseviä vaikutuksia.

Ehdotuksen 4 artiklassa säädetään ehdotetun päätöksen voimaantulosta.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Kaakkois-Aasian maiden liiton jäsenvaltioiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen kattavan lentoliikennesopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 5 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto antoi 7 päivänä kesäkuuta 2016 valtuudet Kaakkois-Aasian maiden liiton jäsenvaltioiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välistä kattavaa lentoliikennesopimusta, jäljempänä 'sopimus', koskevien neuvottelujen aloittamiseen ASEANin jäsenvaltioiden kanssa.
- (2) Neuvosto jatkoi 7 päivänä kesäkuuta 2016 annettua lupaa 26 päivänä toukokuuta 2020 yhdellä vuodella.
- (3) Neuvottelut saatiin onnistuneesti päätökseen 2 päivänä kesäkuuta 2021.
- (4) ASEANin jäsenvaltiot ovat maailman nopeimmin kasvavia talouksia, ja niiden lentoliikennepalvelujen markkinoilla on hyvät kasvumahdollisuudet. Sopimuksen tavoitteena on erityisesti varmistaa unionin ja ASEANin jäsenvaltioiden välinen oikeudenmukainen kilpailu, markkinoiden asteittaisen avaamisen helpottaminen ja reiteille pääsyn ja kapasiteetin lisääminen ja tuottaa näin hyötyjä kuluttajille ja taloudelle.
- (5) Sen vuoksi sopimus olisi allekirjoitettava unionin puolesta sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan myöhemmin päätökseen.
- (6) Jotta sopimuksen hyödyt toteutuisivat täysin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, osapuolten olisi saatettava sen tekeminen nopeasti päätökseen. Siksi on tarkoitus, että osapuolet antavat sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä julkilausuman, jonka mukaan ne toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet sovellettavien lakiansa ja määräystensä mukaisesti saattaakseen sopimuksen mahdollisimman nopeasti voimaan. Sen vuoksi olisi hyväksyttävä unionin puolesta annettava tätä asiaa koskeva julkilausuma.

- (7) Lisäksi maiden koordinoimaton reagointi covid-19-pandemiaan eri puolilla maailmaa häiritse erityisesti ilmailualaa. Unionin ja keskeisten kansainvälisten kumppaneiden välistä koordinointia on parannettava tällaisten häiriöiden välttämiseksi tulevissa kriiseissä. Tämän huomioon ottaen osapuolet antavat sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä julkilausuman, jossa ne ilmaisevat aikomuksensa jatkaa sopimuksessa määrätyn sekakomitean puitteissa odottamattomiin kriisitapahtumiin, kuten covid-19-pandemiaan, liittyviä toimia koskevia tiiviitä keskusteluja ja niiden koordinointia ja pyrkivät mahdollisuuksien mukaan lieventämään lentoliikenteeseen mahdollisesti kohdistuvia häiritseviä vaikutuksia. Sen vuoksi olisi hyväksyttävä unionin puolesta annettava tätä asiaa koskeva julkilausuma,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään Kaakkois-Aasian maiden liiton jäsenvaltioiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen kattavan lentoliikennesopimuksen allekirjoittaminen unionin puolesta sillä varauksella, että mainitun sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen.

Sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä 1.

2 artikla

Neuvoston pääsihteeristö laatii valtakirjan, jossa komission nimeämä(t) henkilö(t) valtuutetaan allekirjoittamaan sopimus sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen.

3 artikla

Hyväksytään sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä unionin puolesta annettavat julkilausumat.

Julkilausumien tekstit sisältyvät tämän päätöksen liitteenä 2 olevaan julkilausumien pöytäkirjaan.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*